

Landstingsstyrelsen

Månadsrapport per oktober 2014 för Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Månadsrapport per oktober 2014, Stockholms läns landsting.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att godkänna månadsrapporten per oktober 2014.

Landstingsrådsberedningens motivering

Under alliansens styre av landstinget har ekonomin visat överskott sju år i rad och prognosen i septemberrapporten pekar fortsatt mot ett överskott för 2014. Överskottet för 2014 har dock krympt från 200 till 50 miljoner kronor i oktoberprognosen på grund av en försämrad ekonomi för akutsjukhusen. En stark ekonomi är en förutsättning för att kunna fortsätta att ge stockholmarna sjukvård och kollektivtrafik med god kvalitet och tillgänglighet varje dag, därför är det viktigt att akutsjukhusen snarast får ordning på sin ekonomi.

Prognosen för det samlade underskottet för akutsjukhusen har ökat från 474 miljoner kronor till 672 miljoner kronor. Landstingsstyrelsens ordförande har därför kallat till sig ledningarna för de tre största akutsjukhusen för att diskutera hur sjukhusen arbetar för att komma till rätta med underskotten. De åtgärdsprogram som genomförs ger effekt men når inte uppsatta mål under året. Orsakerna till avvikelsen är många och varierar mellan sjukhusen. Det gemensamma är att personalkostnaderna är högre än beräknat och att omställningarna i takt med utveckling av öppna vårdformer, som introduktionen av nya vårdvalsområden, tar längre tid än väntat.

SKRIVELSE
2014-12-03

LS 1411-1313

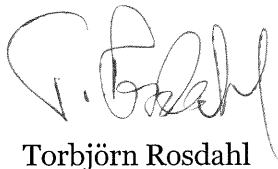
Landstingsstyrelsen och dess ägarutskott behöver stödja de förändringar som görs inom sjukvården för att säkerställa en för landstinget sammantaget optimal produktionsfördelning. Inom den kommande perioden ska fortsatta överläggningar ske med akutsjukhusen kring hur vårdavdelningarnas bemanning och uppgifter kan säkerställas.

Landstingsdirektören har under september dessutom utsett en arbetsgrupp för att analysera akutsjukhusens ekonomiska läge och kostnadsutveckling och landstingsstyrelsen kommer att noggrant studera dess slutrapport som kommer i december.

Periodens investeringsvolym uppgår till 11 306 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad i jämförelse med budget på 69 procent. Investeringsprognosen för året har reviderats ner och uppgår till 14 842 miljoner kronor, vilket understiger årets budget på 16 455 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 1 december 2014
Månadsrapport per oktober 2014, Stockholms läns landsting

Torbjörn Rosdahl

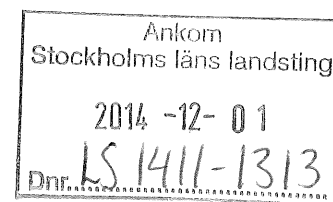
Tobias Sjö

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans
SLL Ekonomi

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-12-01

LS 1411-1313

Landstingsstyrelsen

Månadsrapport per oktober 2014 för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Månadsrapport per oktober 2014, Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 1 december 2014
Månadsrapport per oktober 2014, Stockholms läns landsting

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna månadsrapporten per oktober 2014.

Förvaltningens förslag och motivering

Resultatet för perioden uppgår till 1 277 miljoner kronor. En minskning från föregående månad med 237 miljoner kronor. Resultatprognosen för 2014 har reviderats ned med 150 miljoner kronor och uppgår till 50 miljoner kronor. För att bryta den höga kostnadsutveckling och klara en ekonomi i balans över tid krävs ytterligare åtgärder och att effektiviseringar planeras och genomförs.

Periodens investeringsvolym uppgår till 11 306 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad i jämförelse med budget på 69 procent. Investeringsprognosen för året har reviderats ner och uppgår till 14 842 miljoner kronor, vilket understiger årets budget på 16 455 miljoner kronor.

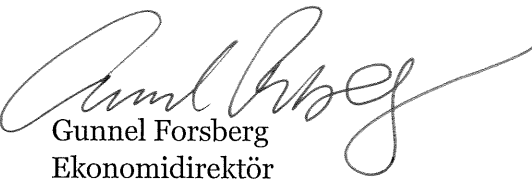
Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ytterligare ekonomiska konsekvenser av beslutet.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Gunnel Forsberg
Ekonomidirektör

Månadsrapport OKTOBER 2014

Inledning

I Stockholmsregionen bor en femtedel av Sveriges befolkning och antalet invånare i länet beräknas fortsätta att öka med 35 000-40 000 personer årligen. Det är landstingets uppgift att se till att invånarna i det växande länet får tillgång till en väl fungerande hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

För att klara detta krävs en god ekonomisk hushållning och beredskap inför framtiden och det skapas bland annat genom en ekonomi i balans, vilket är ett av landstingets övergripande mål. För att stödja detta krävs en kontrollerad kostnadsutveckling inom verksamheterna samt att möjligheter till effektiviseringar tillvaratas, planeras och genomförs. Den nuvarande höga kostnadsutvecklingstakten ställer krav på fortsatt aktiva åtgärder.

Perioden januari – oktober i korthet

- Resultatet för perioden uppgår till 1 277 miljoner kronor. En minskning från föregående månad med 237 miljoner kronor.
- Resultatprognosen för 2014 har reviderats ned med 150 miljoner kronor och uppgår till 50 miljoner kronor.
- Periodens totala intäkter uppgår till 68 470 miljoner kronor. Periodens totala kostnader uppgår till 67 193 miljoner kronor.
- Flera av landstingets verksamheter, framförallt inom hälso- och sjukvården, visar en fortsatt hög kostnadsutveckling. Verksamhetens kostnader för perioden visar en ökning på 5,9 procent i jämförelse med föregående år.
- Periodens investeringsvolym uppgår till 11 306 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad i jämförelse med budget på 69 procent. Investeringsprognosen för året har reviderats ner med 63 miljoner kronor och uppgår till 14 842 miljoner kronor. Årets budget uppgår till 16 455 miljoner kronor.

Omvärld

Den svenska ekonomin har under det senaste året varit svagare än beräknat. Dock förbättras konjunkturen som helhet framförallt driven av en god tillväxt i hushållens konsumtion och bostadsinvesteringar.

Sverige är en liten, starkt utlandsberoende ekonomi och konjunkturförändringen i omvärlden påverkar den svenska ekonomin. Konjunkturen i omvärlden som förväntas långsamt att förbättras men skillnaden mellan regioner är alltså stor. Konjunkturutsikterna för USA och Storbritannien är goda medan återhämtningen i euroområdet väntas bli långsammare än tidigare bedömning. Även prognoserna för inflationen i omvärlden är lägre och flera av världens centralbanker väntas föra en mycket expansiv penningpolitik ytterligare en tid.

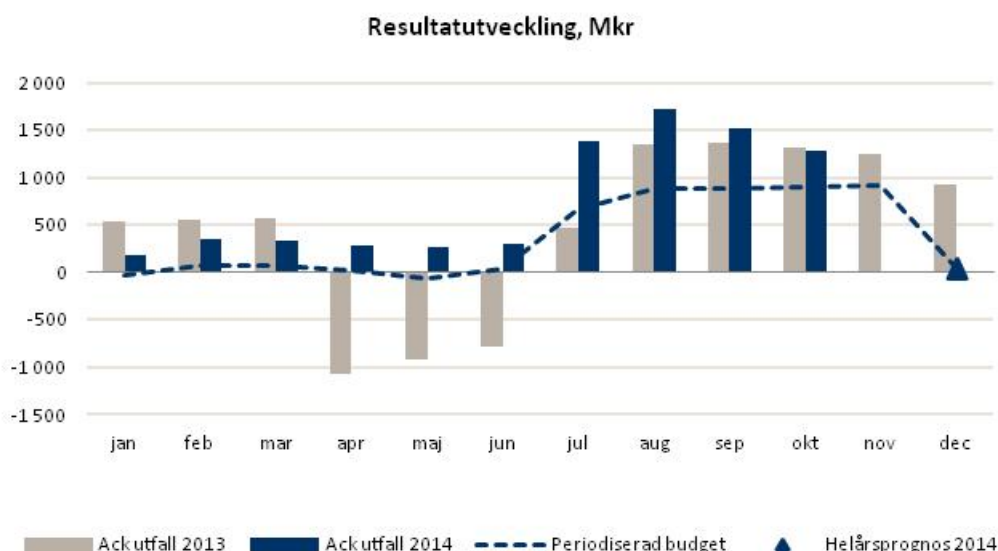
Med Sveriges fortsatt mycket låga inflation beslutade Riksbanken i oktober att sänka styrräntan med 0,25 procentenheter till 0 procent för att bidra till att den låga inflationen stiger mot inflationsmålet på 2 procent. Riksbanken reviderade även ned räntebanan påtagligt.

Låg inflation och därmed låga marknadsräntor är gynnsamma för Stockholms läns landsting som befinner sig i en fas med stora långsiktiga investeringar i hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Resultat

Resultatet per oktober uppgår till 1 277 (1 312)¹ miljoner kronor, vilket är 35 miljoner kronor lägre än föregående år. I föregående års utfall ingår jämförelsestörande kostnader netto med 819 miljoner kronor. Kostnadsutvecklingen under året överstiger intäktsutvecklingen.

Prognostiserat resultat för året har reviderats ned och uppgår till 50 miljoner kronor, vilket är i nivå med årets budget på 52 miljoner kronor men 150 miljoner kronor lägre än föregående prognos. Förändringen i prognosen avser framförallt fortsatt ökade kostnader inom akutsjukhusen och externt köpt hälso- och sjukvård. I resultatprognosen ingår ett tillskott till Skärgårdsstiftelsen med 40 miljoner kronor.

Verksamhetens kostnader har per oktober ökat med 5,9 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år, en ökning från föregående månad med 0,1 procent. För 2014 prognostiseras kostnaderna att öka med 6,5 procent i jämförelse med föregående år och med 1,2 procent i jämförelse med budget. Det är framförallt bemanningskostnader² samt kostnader för köpt hälso- och sjukvård som ökar.

¹ Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inte annat anges.

² Personalkostnader och kostnader för inhyrd personal.

Verksamhetens nettokostnader³ har per sista oktober ökat med 7,9 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Årets prognostiserade nettokostnadsökning är 8,7 procent i jämförelse med föregående år.

Det samlade resultatet för Stockholms läns landstings sex akutsjukhus uppgår per den sista oktober till -550 miljoner kronor. En försämring från föregående månad med 33 miljoner kronor. Resultatet är 606 miljoner kronor lägre än det budgeterade resultatet för perioden. Prognosen för 2014 uppgår till -672 miljoner kronor i jämförelse med ett fastställt resultatkrav på 51 miljoner kronor. Prognosen per sista september uppgick till -474 miljoner kronor.

Inom respektive akutsjukhus planeras och genomförs, i dialog med landstingets ledning, en rad åtgärder för att reducera kostnaderna samt att stärka intäkterna. De åtgärdsprogram som genomförs ger effekt men når inte uppsatta mål under året. Orsakerna till avvikelsen är många och varierar mellan sjukhusen. Det gemensamma är att personalkostnaderna är högre än beräknat. Att produktionen inte kunnat upprätthållas och att omställningarna i takt med utveckling av öppna vårdformer, som introduktionen av nya vårdvalsområden, tar längre tid.

Fortsatt aktivitet krävs dels från beställaren kring att aktivt stödja förändringar i produktionen och dels från ägaren för att säkerställa en för landstinget sammantaget optimal produktionsfördelning.

På flera andra områden når sjukhusen de mål som landstinget fastställt för tillgänglighet (både Danderyd och Södersjukhuset är nu i praktiken utan köer) och kvaliteten förbättras successivt. Exempelvis sjunker andelen vårdrelaterade infektioner.

Inom den kommande perioden ska fortsatta överläggningar ske med akutsjukhusen kring hur vårdavdelningarnas bemanning och uppgifter kan säkerställas.

Landstingsdirektören har under september utsett en arbetsgrupp för att förstärka analysen akutsjukhusens ekonomiska läge och kostnadsutveckling. En slutrapport av analysen kommer att ske i december.

³ Nettokostnaderna avser verksamhetens intäkter, verksamhetens kostnader och avskrivningskostnader

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
Mkr	2014	2013	2014	2014	Prognos	2013
	jan-okt	jan-okt			- budget	
Verksamhetens intäkter	15 061	15 104	18 502	17 840	662	18 406
Bemanningskostnader	-22 623	-21 279	-27 891	-27 317	-574	-25 911
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-13 939	-12 948	-17 109	-16 649	-460	-15 790
Köpt trafik	-10 530	-10 118	-12 565	-12 600	36	-12 083
Övriga kostnader	-16 273	-15 468	-20 071	-20 149	78	348
Verksamhetens kostnader	-63 364	-59 813	-77 636	-76 716	-920	-72 872
Avskrivningar	-3 119	-2 955	-3 971	-3 717	-253	-3 590
Verksamhetens nettokostnader	-51 422	-47 665	-63 104	-62 593	-512	-58 055
Skatteintäkter	49 860	48 121	59 832	59 986	-154	57 699
Generella statsbidrag	3 815	3 868	4 578	4 676	-98	4 624
Utjämningsystemet	-266	-434	-319	-806	487	-521
Summa samlade skatteintäkter	53 409	51 554	64 091	63 856	235	61 802
Finansiella intäkter	109	133	120	57	64	704
Finansiella kostnader	-820	-2 711	-1 057	-1 268	211	-3 517
Finansnetto	-710	-2 578	-936	-1 211	275	-2 813
Resultat	1 277	1 312	50	52	-2	934

Intäkter

Periodens totala intäkter⁴ uppgår till 68 470 (66 658) miljoner kronor, vilket är 2,7 procent högre än för motsvarande period föregående år.

Verksamhetens intäkter för perioden uppgår till 15 061 (15 104) miljoner kronor, vilket är 0,3 procent lägre än för motsvarande period föregående år. Prognosen för verksamhetens intäkter uppgår till 18 502 miljoner kronor vilket är 0,5 procent högre än 2013 och 3,7 procent högre än budget.

Inom trafikområdet uppgår periodens resenärsintäkter till 5 764 (5 521) miljoner kronor vilket är 4,4 procent högre i jämförelse med föregående år men lägre än periodens budget. Årsprognosen för resenärsintäkter uppgår till 6 981 miljoner kronor vilket är 4,4 procent, högre än 2013. Trafikintäkterna står för drygt 38 procent av verksamhetens intäkter.

Specialdestinerade statliga bidrag inom hälso- och sjukvården uppgår till 1 014 (841) miljoner kronor för perioden och har ökat med 20,6 procent i jämförelse med föregående år. Stockholms läns landsting har till och med oktober för respektive månad, uppfyllt de grundläggande kraven för att ta del av Kömiljarden gällande mottagning och för april och oktober månad även för behandling. Intäkter för Kömiljarden prognostiseras fortsatt till 191 miljoner kronor med en budget som uppgår till 200 miljoner kronor.

⁴ Totala intäkter avser summan av verksamhetens intäkter och samlade skatteintäkter

Periodens samlade skatteintäkter uppgår till 53 409 (51 554) miljoner kronor vilket är en ökning med 3,6 procent i jämförelse med motsvarande period 2013. För 2014 prognostiseras⁵ de samlade skatteintäkterna bli 64 091 miljoner kronor vilket är 0,4 procent högre än budget och en ökning med 3,7 procent i jämförelse med utfallet 2013.

Kostnader

Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 63 364 (59 813) miljoner kronor och har ökat med 5,9 procent i jämförelse med motsvarande period 2013. Prognosen för verksamhetens kostnader är 77 636 miljoner kronor, vilket är 6,5 procent högre än 2013 och 1,2 procent högre än årets budget.

Det är framförallt bemanningskostnaderna, som svarar för drygt 36 procent av verksamhetens kostnader, samt köpt hälso- och sjukvård, som svarar för 22 procent av verksamhetens totala kostnader som står för de ökade kostnaderna. För perioden uppgår bemanningskostnaderna till 22 623 (21 279) miljoner kronor, en ökning 6,3 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. För 2014 prognostiseras bemanningskostnaderna att öka med 7,6 procent i jämförelse med föregående år och med 2,1 procent i jämförelse med årets budget.

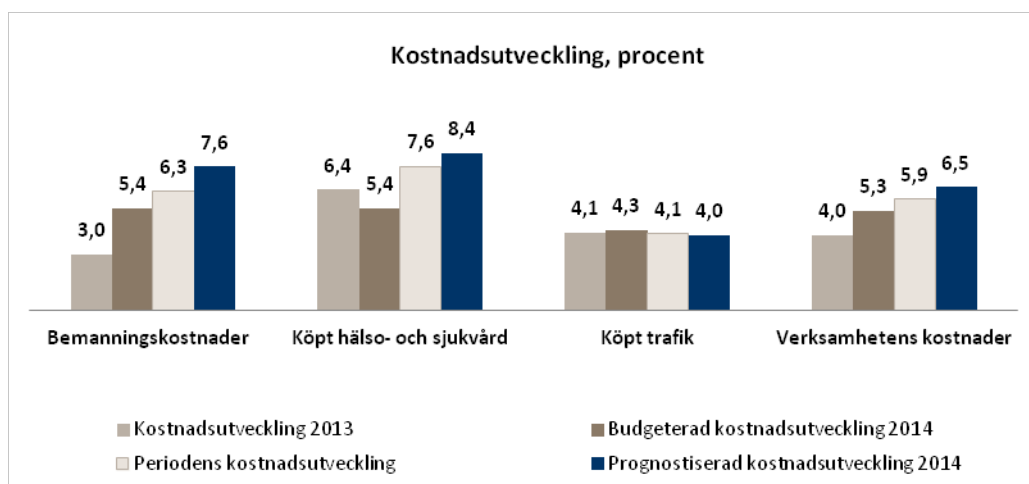
Lönekostnaderna, som utgör den största delen av bemanningskostnaderna uppgår till 14 574 miljoner kronor och har ökat med 5,3 procent i jämförelse med föregående år. Samtidigt har antalet helårsarbeten ökat med 2,0 procent vilket innebär att lönekostnaden per helårsarbete har ökat i snitt med 3,3 procent.

I bemanningskostnaderna ingår kostnader för inhyrd personal. Kostnaden för inhyrd personal uppgår till 375 miljoner kronor och har ökat med 110 miljoner kronor i jämförelse med motsvarande period föregående år. Kostnaden för inhyrd personal uppgår till 1,7 procent av de totala bemanningskostnaderna.

Periodens kostnader för köpt hälso- och sjukvård uppgår till 13 939 (12 948) miljoner kronor, en ökning med 7,6 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Den sammantaget viktigaste orsaken till kostnadsutvecklingen är den successiva utökningen av vårdval och därmed fler specialistmottagningar i den öppna vården. Ytterligare en generell orsak till kostnadsökningen är volym- och prisuppräknningar av befintliga avtal. Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård prognostiseras för 2014 öka med 2,8 procent i jämförelse med budget. Det är framförallt inom den externt köpta hälso- och sjukvården som vårdvolymerna har ökat, såväl inom öppenvård som inom slutenvård.

⁵ Skatteintäktsprognos 4, Sveriges kommuner och landsting, (2014-10-13)

Läkemedelskostnaderna uppgår för perioden till 5 186 (5 061) miljoner kronor, en ökning med 2,5 procent i jämförelse med motsvarande period 2013. På helårsbasis prognostiseras läkemedelskostnaderna vara i nivå med budget. Den kostnadsökningstakt som var påtaglig under perioden maj – september har under oktober mattats av.

Kostnaderna för köpt trafik uppgår för perioden till 10 530 (10 118) miljoner kronor, en ökning med 4,1 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Kostnadsökningen i jämförelse med föregående år beror på nya avtal, trafikförändringar och prisutveckling. Periodens kostnader har påverkats positivt av lägre indexkostnader, bland annat avseende bränslekostnader som utvecklas långsammare än budgeterat i den rådande konjunkturen. Även slutliga indexjusteringar för 2013 har påverkat kostnaderna positivt.

Prognostiserade kostnader för köpt trafik för året uppgår till 12 565 miljoner kronor, en minskning med 0,3 procent i jämförelse med budget.

Avskrivningskostnaderna uppgår för perioden till 3 119 miljoner (2 955) kronor och har ökat med 5,5 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. De prognostiserade avskrivningarna för 2014 uppgår till 3 971 miljoner kronor och är 6,8 procent högre än budget, framförallt beroende på investeringar som tagits i drift i större utsträckning än budgeterat samt ej budgeterade utrangeringar.

Finansnettot som består av finansiella intäkter och finansiella kostnader uppgår för perioden till -710 (-2 578) miljoner kronor, vilket är 1 867 miljoner kronor bättre än för motsvarande period föregående år. Avvikelsen förklaras främst av att det i motsvarande period föregående år ingår en negativ post av engångskaraktär, RIPS-räntan, med 1 564 miljoner kronor. Den avser ökade kostnader i

samband med att diskonteringsräntan sänktes vid beräkningen av landstingens pensionsskuld.

Det prognostiserade finansnettot för 2014 uppgår till -936 miljoner kronor och är 275 miljoner kronor lägre än budget dels beroende på ett lägre lånebehov, dels på fortsatt låga marknadsräntor

Investeringar

Länets ökande befolkning medför ett ökat investeringsbehov inom både hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Investeringsplanerna för 2014 är omfattande och årets budget uppgår till drygt 16 miljarder kronor.

Utfallet per oktober uppgår till 11 306 (8 646) miljoner kronor. Upparbetningsgraden i jämförelse med budget 2014 är 69 (74) procent. Större pågående investeringar är bygget av Nya Karolinska Solna (NKS), tunnelbanans Röda linje samt Roslagsbanans utbyggnad.

Årets prognos uppgår till 14 842 miljoner kronor. Prognosen har reviderats ned något från föregående månad. Prognosen är 1 613 miljoner kronor lägre än årets budget på 16 455 miljoner kronor. I årets budget har beaktats fullmäktiges beslut den 18 februari 2014, LS 1401-0037, om Utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsförhandling med 449 miljoner kronor samt fullmäktiges beslut den 6 maj 2014, LS 1401-0061 och LS 1401-0062, om Tilläggsavtal 28 och 33 med 74 miljoner kronor avseende projektavtalet samt tillkommande medicinteknisk utrustning och inredning för NKS.

Investeringar	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Bokslut	Upparbetningsgrad	
Mkr	2014	2013	2014	2014	2013	2014	2013
	jan-okt	jan-okt				%	%
Vård inkl fastigheter (LFS)	2 162	1 540	2 622	3 078	2 085	70	45
NKS	2 975	2 559	3 668	4 194	3 305	71	74
Trafik	5 709	4 121	7 487	8 118	5 355	70	83
Citybanan	336	369	477	477	369	70	86
FUT	0	-	449	449	-	0	-
Övrigt	123	57	139	140	67	88	34
Totala investeringar SLL-koncernen	11 306	8 646	14 842	16 455	11 180	69	74

Avvikelser där helårsprognos understiger budget redovisas främst inom trafiken med 631 miljoner kronor och NKS med 526 miljoner kronor samt Landstingsfastigheter Stockholm med 400 miljoner kronor. Främsta förklaringen till avvikelser inom trafiken är tidsförskjutning i upphandlingen av fordon samt försening i vissa planprocesser.

Landstingsfastigheters avvikelse förklaras av att objekten inte upparbetas i den omfattning som budgeterades för året bland annat som en följd av planerad samordning med de strategiska fastighetsinvesteringarna.

Byggnationen av NKS ligger i fas med tidsplan. Ersättningen enligt OPS-avtalet följer fastlagd betalningsplan. Avvikelsen inom NKS förklaras av att avtal för utrustningsprojekten för medicinsk teknik samt informations- och kommunikationsteknik inte kommer att generera så mycket utgifter som planerat. Tilldelningsbeslut har fattats för ett antal utrustningsområden.

Finansiering

Stockholms läns landstings likviditet uppgår per sista oktober till 1 519 miljoner kronor vilket är 322 miljoner kronor lägre än vid ingången av 2014 och en minskning i jämförelse med föregående månad med 190 miljoner kronor.

Förändringen av likviditeten under innevarande år avser framförallt en ökad finansiering av investeringar med egna likvida medel. En begränsning av likviditeten ingår i plan för den finansiella förvaltningen under de kommande investeringsintensiva åren, vilket ökar kraven på följsamhet till budget och beslutad investeringsram i alla verksamheter. Likviditetsprognosen för 2014 visar fortsatt på en likviditet vid årets slut på cirka 1 000 miljoner kronor. Snittlikviditeten för perioden uppgår till 1 112 (3 760) miljoner kronor och är i linje med årsprognos och likviditetsplan.

Landstingets räntebärande skulder per sista oktober uppgår till 33 133 miljoner kronor vilket är 4 259 miljoner kronor högre än vid ingången av 2014 och 585 miljoner kronor högre än föregående månad. Prognosen för räntebärande skulder uppgår till 33 188 miljoner kronor vid årets utgång. Ökningen under året beror på nyupptagna lån för att finansiera årets investeringar. Den genomsnittliga upplåningsräntan för landstingets låneportfölj uppgår till 2,5 procent en minskning från 2013-12-31 med 0,5 procent.

